

Jeg ønsker denne bog et langt liv og mange læsere

Af: Heidi Friberg Christophersen

Det er en fortærsket floskel at sige, at vi lever i et præstationssamfund, hvor meningsforladte former for læring producerer konkurrencedygtige præstationslever. Skal vi præstationskulturen til livs, må vi sætte ind andre steder end hos den enkelte, siger forskere i ny lille bog.

Der findes ingen skoler uden præstationer. Det er ligesom det, der hele tiden har været meningen med skolerne: At det var den institution, hvor vi fik formet og dannet vore børn og unge, så de kunne komme ud i verden og agere som nyttige samfundsborgere, der kunne agere til fordel for fælleskabet - samfundet.

I de senere år har vi været vidne til en udvikling, hvor der har været et øget fokus på individets præstationer. Vi lærer vore børn og unge, at de skal være omstillingsparate, og at de skal kunne præstere godt i alle livets forhold - i familien, blandt vennerne, på arbejdspladsen og i skolen, hvis de ønsker at få et godt liv.

Anders Petersen og Søren Chr. Kroghs bog om præstationskultur er den 19. bog i Aarhus Universitetsforlags serie "Pædagogisk rækkevidde", og jeg imponeres igen over, hvor meget nyere forskning der kan omformuleres til letlæseligt stof på nogle få sider. Her kan alle være med på de nyeste tanker og ideer inden for den pædagogiske verden og så gå ud og implementere den i en travl skolehverdag.

Bogen indleder med at indkredse, hvad det vil sige at leve i en præstationskultur, og hvordan den kulturelle frisættelse er blevet til en spændetrøje fuld af påbud, og hvor vi opdrages til, at vi kan alt, og at det kun handler om, hvorvidt du selv er motiveret og dedikeret nok for den opgave, som du ønsker at påtage dig. Det er derfor også din egen skyld, hvis du fejler, og der er ikke plads til mange fejl i den kultur, for de unge har fået frataget deres sprog for, hvad det vil sige at begå en fejl, når det er resultaterne, der tæller.

En vej ud af præstationsræsset er, foreslås det i bogen, at vi som lærere anerkender eleverne for at gøre et forsøg, at kunne se eleven indefra og se på barnets hensigter og ikke kun på, om opgaven er løst rigtigt eller følger en på forhånd udtrukket kurs. Dannelse handler nemlig, ifølge von Oettingens brede definition af begrebet, om, at børn skal blive socialt forankrede både lokalt og globalt. Det kan vi opnå ved at tilrettelægge en varieret hverdag, der pirker til børnenes nysgerrighed og

skubber til deres evne til at undres. Derfor skal vi huske hinanden på, at det er en social proces at blive socialt forankret. Lærerne skal derfor selv være gode til at vise, at de tør være dem, de er. Det er særligt vigtigt i en præstationskultur, hvor det normale er blevet indsnævret, og vi alle hele tiden er i fare for at falde uden for det normale, så alle småfejl og afvigelser diagnosticeres og sygeliggøres.

Så den moderne og gode lærer skal fylde sin didaktiske værktøjskasse med en forståelse af alle vores mange måder at være forskellige fra hinanden på. Faktisk kunne man ønske sig nogle flere Emil fra Lønneberg- og Pippi Langstrømpe-børn i dagens skole - og ønske for dem, at de ikke bliver gemt væk i en specialklasse eller specialskole.

Bogen kommer også ind på det kønnede perspektiv ved det at være barn og ung i en præstationskultur. Der er kommet nyere og smallere definitioner af, hvad det vil sige at være en rigtig pige eller en rigtig dreng, og lærerne indstiller deres briller efter, om de skal undervise drenge eller piger. Der er virkelig langt fra Katrin Hjorts køns sociologiske undersøgelser i 1987, hvor hun spørger, om den moderne pige er en rask dreng. Og svaret må i 2021 være: Nej, så absolut ikke! Hun skal til genopdragelse og meldes ind i flinkeskolen, så hun lærer at være ydmyg, flittig og ambitiøs på en ikkevoldelig måde. Det er nemlig kun drenge, der præmieres for at råbe højt og være selvhævdende - og her næsten 30 år senere kan jeg sidde som bedstemor og græde over alle de mentale spændetrøjer, vi ifører vore børn i dag.

Så derfor er der kun at ønske denne bog et langt liv og håbe, at den må blive læst flittigt i sommerferien. Så kære kollega: Se så at få anskaffet dig bogen og få læst den grundigt.

Fakta

Titel

Præstationskultur

Forfatter

Anders Petersen, Søren Chr. Krogh

Pris

130

Sider

72

GRATIS BØGER TIL LÆRERE DLF samarbejder med Aarhus Universitetsforlag og Frie Skolers Lærerforening om at udgive bogserien »Pædagogisk rækkevidde«. Bøgerne skal formidle forskning og give undervisere ny faglig viden, som de kan bruge i deres praksis. DLF-medlemmer kan downloade bøgerne gratis som e-bog eller lydbog via »Min side« på dlf.org. De trykte bøger kan også købes til en særlig medlemspris.

Serie

Pædagogisk rækkevidde

Forlag

Aarhus Universitetsforlag